

församlingsbladet *Maria*

Svenska kyrkan i Västerlanda, Hjärtum, Åsbräcka, Fuxerna och Lilla Edet

**Brudarna som tror
på liv efter kris**

Nr 2 2014

Svenska kyrkan

Skyltsöndag

Ni har säkert sett skylten för gångbana. En rund skylt med blå botten och vit kant. I mitten finns en större människa till vänster och en mindre till höger. En förälder med sitt barn? De håller varandra i handen och går framåt.

När jag ser skylten tänker jag på Jesus. Han är den större personen på skylten. Jag den mindre. Och jag får hålla Jesus i handen.

Bilden signalerar trygghet för mig. En trygghet i att Jesus vill leda mig genom hela livet. Oavsett vad som händer. Varje människa har – någon gång eller ofta – i sitt liv svårigheter och utsätts för lidande, livskriser eller – i vissa fall – för ren ondska. Att vandra med Jesus gör oss inte immuna mot detta. Han har inte lovat att skona någon från svårigheter och lidande. Ibland snarare tvärtom: att vandra med Jesus kan innebära att man får bära en del av korset. (Sett till hela världen är kristna de som får utstå mest förföljelse och lidande för sin tros skull.) Men Jesus finns med.

Ibland skulle jag vilja skapa en trafikskylt till. En rund skylt, med blå botten och vit kant. En större person som bär en mindre person i sina armar. Den större personen är Jesus och den mindre jag själv. Den skulle få påminna om alla de gånger i livet vi inte orkar gå framåt själva. Då allting befinner sig i en dimma. Där vi mest av allt bara vill fly bort från livet. Och då vi gärna får be Jesus lyfta upp oss i sina armar och bära oss framåt.

Skylden för gångbana signalerar inte bara trygghet. För mig markerar den också en livsriktning: ett liv med Jesus. Och ett liv där han vill föra mig till ett bestämt mål: Gud. Han är vägvisaren dit. Och det finns ett medvetet beslut att följa Jesus på den vandrigen. Som barn döptes jag och Jesus tog upp mig i sin famn. Senare har jag lärt mig att gå. Och då har jag själv fattat hans hand för att vi ska gå tillsammans. Sedan kan man växla bilden och säga att Jesus inte bara är vägvisaren, utan också själva vägen som leder till Gud. Skylt och väg hör ihop.

Gångbaneskylden förmedlar också ett hopp inför döden. Under påsken poängteras att Jesus var död, men blev levande igen. Döden är kanske det som kan skrämman oss människor mest. De flesta av oss har inte varit där. Alla kommer vi att komma dit. Även inför döden ser jag skylten framför mig. Hoppet om att Jesus – som varit död, men blivit levande – ska leda mig igenom döden. Och på andra sidan leda mig till en tillvaro tillsammans med Gud, men utan lidande och ondska.

församlingsbladet Maria

Utges av Svenska kyrkan i Lilla Edet med fyra nr/år och distribueras av Posten till alla hushåll.

Namnet Maria syftar på Jesu mor som fick föda Guds son, Maria från Magdala som var i Jesu närhet, samt Maria, Jakobs mor, som var det första vittnet om Jesu uppståndelse.

Ansvarig utgivare: Mikael Isacson
Redaktör: Carl-Henrik Karlsson

Svenska kyrkan i Lilla Edet
Svenska kyrkan i Lilla Edet består av tre församlingar – Hjärtum, Västerlanda och Fuxerna-Åsbräcka – och är en del av den världsvida Kyrkan. Genom gudstjänst, diakoni, undervisning och mission vill vi tillsammans ta emot och förmedla Guds kärlek.

Vill du bli medlem?
Kontakta expeditionen, se nedan.

Präster

Mikael Isacson, 0520 – 494702
Bo Westergaard, 0520 – 494704
Lars Nordblom, 0520 – 494706

Diakoner

Merja Andersson, 0520 – 494707
Rose Wirgarth, 0520 – 494708

Svenska kyrkan i Lilla Edet
Fuxernavägen 10
463 33 Lilla Edet

0520 – 49 47 00

svenskakyrkan.se/lillaedet

Byn som visar att det går

En ny version av Hjärtumsfestivalen har gått av stapeln, och det blev en succé! Svenska kyrkan, liksom en mängd föreningar och företag, jobbade hårt tillsammans för att lyfta fram Hjärtum.

Söndagen den 11 maj började med Festivalgudstjänst i Hjärtums kyrka. Lars Nordblom predikade och Lilla Edets Musikskola spelade och sjöng tillsammans med ”Festivalkören”, bestående av barn, unga och vuxna.

Det var gott om gudstjänstbesökare, trots att regnet hela tiden hängde i luften. Efter gudstjänsten öppnade församlingshemmet dörrarna för festivalbesökarna, som kunde köpa hembakt fika, lotter, keramik, fårskinn, byta växter, besöka hembygds-muséet, snickra fågelholk, klättra upp i kyrktornet och mycket mer.

Många hängde på låset och det blev snabbt mycket folk på festivalen. Utanför församlingshemmet kunde man skjuta prick med fotboll i HIS regi, Jill Wulff hade ponnyridning och Hjårdhems gård hade tagit med sig smådjur av utrotningshotade lant-raser, som barnen fick klappa. Regnet höll sig undan en bra stund, men när lådbilsrallyt, som Hjärtums Moppedrev arrangerade, började dropparna falla över besökarna.

–Det var ändå väldigt populärt med rallyt, och vi hade nog 20–25 st som åkte, berättar Lennart Wernersson, ordförande i Moppedrevet.

–Alla deltagare skulle egentligen kört två varv, men på slutet fick vi köra ett varv vardera för att det regnade så mycket. Någon vinnare gick inte att utse, så vi lottade ut

priserna istället!

Tidigare var det Hjärtumsskolan som drev festivalen under ett antal år, för att samla in pengar till någon resa. Då hölls festivalen en vanlig skoldag på eftermiddagen, och både lärare och barn var engagerade med att baka, ordna loppis och liknande. Nu har personalstyrkan på skolan minskat och de hinner inte längre driva festivalen, så Föräldraföreningen tog över den i samarbete med andra föreningar och företag i byn. Tanken var att tillsammans visa upp varandras verksamheter och stärka samarbetet och gemenskapen mellan generationerna i Hjärtum. Gensvaret blev fantastiskt, berättar Erika Sjöberg, kassör i Föräldraföreningen:

–Folk i byn har bakat till caféet och ställt upp som funktionärer till fiskdammen och caféet, föreningar och företag har skänkt jättefina priser till lotteriet och Svenska kyrkan har hjälpt till otroligt mycket. Att det sedan kom så mycket folk var ju oerhört roligt. Och självklart blir det en festival även nästa år!

Intäkterna från caféet och lotteriet går direkt till skolan och förskolan i Hjärtum, så att de ska kunna göra någon utflykt.

Pernilla Fredholm

Vänga kvarn och Hedareds stavkyrka

Se fler bilder från församlingsresan i mitten av maj, på vår webbsida.

Värme, närhet och engagemang – i fjäll

Endast några kilometer från Öresjö, mellan Uddevalla och Trollhättan, ligger fjällbygdens pärla – Djurhults kapell.

Geografiskt hör det till Uddevalla kommun, men ligger mycket nära gränserna för Vänersborgs, Trollhättans och Lilla Edets kommuner.

I den kyrkliga indelningen ligger det i Ljungskile församling, men då tanken var att det även skulle betjäna Hjärtums församlingsbor i fjällbygden, har man från vårt pastorat under många år stöttat driften på olika sätt.

Det var i början av 1900-talet som man såg behovet av ett eget kapell och 1918 hade man samlat ihop 3000 kr. Efter ytterligare fyra år hade kapitalet ökat till 12500 kr, och med ett löfte om lån skred man till verket. 1924 bildades Stiftelsen Fjällbygdens kapell och 1926 stod kapellet färdigt – byggt av orsbfolkningen.

Tomten för kapell och senare prästbostad skänktes av Karl och Tekla Johansson.

Fåren känner sin herde

På den gode Herdens söndag, predikade Kai Larsen om Jesus som den gode herden.

–Jag är ett får. Ett ängsligt får. Men tiden är i Guds hand. Allt är i Guds hand. Vi behöver inte vara oroliga. Den gode Herden har uppsikt över hjorden. Läs din Bibel, knäpp dina händer och sök dig till de som håller sig till Ordet. Då gäller löftet dig: *Ingen skall rycka dem är min hand.* Och vi får säga: *Din käpp och din stav, de tröstar mig.*

Gudstjänsten avslutades med psalm 59 där det står ”de osedda dagar vi möter med tröst. Oss följer ju Herden, vi känner hans röst.”

Efteråt framförde Ulla Olsson ett tack till Kai och sa:

–Du är vår vallhund. Tack för engagemanget du tillfört. Och stärkt.

Snart sitter alla i den ombyggda nedre delen av kapellet, som efter renoveringen 1998 blivit ett mysigt rum för kyrkkaffe och andra

samlingar för bygdens folk.

Det är tydligt att de som kommit känner för kapellet. Och för varandra. Det är en gemytlig gemenskap. Inte sluten, utan märkbart inbjudande och öppen. Flera har långa rötter i bygden, en av dem är Gunvor Karlsson, vars mor, Gertrud Kristiansson, konfirmerades i första kullen efter invigningen 1926. Flera av de jag pratar med är inte födda här, men rötterna är nog så starka för det. Någon har gift in sig i bygden, någon annan har släktingar som nu vilar på kyrkogården. De flesta är grannar – utifrån definitionen att man ändå kan bo några km ifrån varandra. Omkring 200 hushåll räknar man i den närmaste delen av fjällbygden.

När kapellet byggdes fick prästen hyra in sig på ålderdomshemmet, men senare byggde man en prästbostad nära kapellet. Idag finns det ingen präst på plats, utan gudstjänster leds av präst och musiker från Hjärtum och Västerlanda, och förrättningar leds av personal från Ljungskile församling. Mona Jansson berättar att första prästen i Djurhult var Wallin. Monas mamma var piga i det hushållet.

Mona berättar vidare att man har aktiviteter året runt. Rytmen i kapellet bestäms av gudstjänsterna som firas en gång i månaden. I januari, på trettondag jul, sjunger man julens sånger och har ett traditionellt julspel. Och julkrubban som är tillverkad på plats är verkligen sevärd. Inför midsommar smyckar man kapellet med björkar och blommor. Midsommarnattsgudstjänsten börjar inne i kapellet sent på kvällen, och avslutas med att man sjunger det sista utanför. Denna tradition uppskattas även av knotten som lika traditionsenligt sluter upp mangrant. Vid denna tid bjuder man även in till sommarcafé, vilket ger rum för samtal om hembygden och även att se på gamla gravar. Första advent är det auktion som syföreningen bjuder in till. Då blir det mycket brödförsäljning. Plus arbetsdagarna man har. I somras målade man om

bygden trivs både knott och människor

kapellet – allt med frivilliga krafter. Denna sommaren blir det tornet.

Kai Larsen nämner att de förut hade gudstjänst oftare, men nu – när det bara är gudstjänst en gång i månaden – kommer det fler.

–Det blir mer festligt när det blir. Det är kärlek och glädje. Det har varit en kick för mig. Jag gläder mig åt denna pärla. Här är hjärtat. Det är verkligen kul. Människor är generösa mot varandra, tillåtande. Man älskar kapellet.

Eva Jaruta är musiker i Hjärtum och Västerlanda, men spelar även i Djurhult. Vad är det som gör att hon tycker det är så gott med Djurhults kapell?

–Det är inte bara rummet. Det är rummet och människorna. Man sitter nära varandra. Guds närvaron i skulpturerna. Det är så mycket personligt engagemang. För Gud. Det är tro i handling.

Stort engagemang för bygden

Efter kaffet var det stämma och då valdes Ulla Olsson till ordförande för stiftelsen. Hon är uppväxt i Djurhult. Hennes engagemang började redan i söndagsskolan och juniorerna, och har fortsatt i kyrkokören.

–För mig är det naturligt att engagera sig för bygden och ta vara på dess historia och kulturvärden – kanske särskilt viktigt i en tid med så mycket information att vi glömmer eller tappar bort våra rötter och vår värdegrund. Vi är några i bygden som anordnat historievandringar i området för att hålla berättandet levande men även för att bidra till att skapa mötesplatser. Kyrkan och dess värdegrund utgör en central utgångspunkt i fjällbygden och har genom åren skapat ett stort engagemang bland bygdens folk – och det vill vi att den skall fortsätta att göra.

–Vi hoppas att vi kan bedriva den kyrkliga verksamhet vi har idag med en gudstjänst i månaden. Dessa tillfällen inkluderar även de gudstjänster som är speciella för oss och som vi genomfört under många år. Jag tänker

bland annat på första advent då kyrkliga arbetskreten även har auktion i församlingslokalen.

Vi genomför även kyrkcaféer under sommaren på lördagseftermiddagen där vi samlas för att umgås och för att tala om bygden och dess historia. Vi har även valt att förlägga arbetsdagar på några av dessa lördagar för att måla och sköta om vårt kapell.

–Djurhults kapell har byggts om så att det även inrymmer en samlings-sal. I framtiden hoppas jag på fler aktiviteter i kyrkan och i samlings-salen, kanske som ett bygdens hus – en naturlig mötesplats för fler att besöka och verka i. Kapellet är lagom stort för minnesvärda stunder som bröllop, dop eller begravningar. Genom att det inte är så stort är det lätt att smycka kapellet och skapa

den känsla och närhet man eftersträvar för varje unikt tillfälle.

Vi hoppas att fler hittar till kapellet och får vara med om och uppleva dessa mervärden.

Text och foto:
Carl-Henrik
Karlsson

Ovan: Mona Jansson visar originalartikel om invigningen, från Bohus-Posten 3 juli 1926.

Höger: Märta Johansson, Birgitta Graversen och Annika Lönngren språkar vid kaffet. Märta Johansson har bott här i 40 år. Hon gifte in sig i en släkt som åtminstone har rötter här tillbaka till 1700-talet. "Det fick komma in lite nytt blod", säger Märta. Birgitta, som arbetat som kokerska, kom till bygden för 47 år sedan. Annika Lönngren säger att hon är nyinflyttad. Från 1985 ... Hon blev snart engagerad i kapellet då hennes barn började i söndagsskolan.

Bara vara jag – tillsammans

Med avstamp i påsken bjöd Göteborgs stifts biskop, Per Eckerdal, in till ett stort möte på Svenska mässan i Göteborg. 1500 medarbetare – frivilliga, förtroendevalda och personal – samlades för att fira gudstjänst, inspireras och fördjupas.

Trånga givna ramar

Ett av dagens seminarier leddes av fotografen och konstnären Jan Nordström. När han var ung verkade allt så bra. Utåt.

Jan var mycket duktig på fotboll, men det blev hans demon. Pappan älskade fotboll och fotboll blev livet. Men inte Jans liv. Han spelade en roll och gjorde det bra. Nästan så han lurade sig själv.

När han var mindre ville han hellre plocka blommor än leka krig. Men ramarna var givna och till slut gick det inte längre.

–Det var som om jag frättes sönder. Suddades ut. Men jag kunde inte gråta. –Jag ville dö. Ville också träffa andra som skulle dö.

På något sätt kändes det bättre då. Som när han lärde känna Ruben, 90 år. Ruben hade alltid och ofta varit ute och fiskat. Det var hans frihet. Men inte för att han tyckte om fiske. I väskan hade han med sig det viktigaste – sin hängmatta. Fiskegrejerna hade han bara med för att folk skulle förstå. Eller inte förstå.

–Du måste hitta din frihet, sa Ruben.

Världens mest komplicerade ämne

Till slut ringer Jan till jourhavande präst. Helt anonymt. Och prästen säger förlösande:

–Jan, vi människor är världens mest komplicerade ämne.

Efter det började han landa. Insåg att han kanske räcker till, kan våga stå för den han är och vågar vara sig själv. Men vägen till det självklara är ibland lång.

Ann-Britt från Västerlanda

En av de som var med i Göteborg denna varma vårdag, var Ann-Britt Svensson från Holmen i norra Västerlanda, några hundra meter från strömfåran Göta älv. Hemmet ligger bara ett stenkast från där hon växte upp, så hon har förblivit vid sina rötter. På flera sätt. Fyra syskon är de, och alla bor i trakterna omkring.

Modern talade ofta om kyrkan, och fröken i skolan var kristen, så även om Ann-Britt i många år inte gick i kyrkan, var det något naturligt att gå in i, när hon efter en del svårigheter i mitten av förra decenniet började gå i kyrkan och engagera sig på olika sätt. Hon har flera uppdrag och jag undrar hur hon orkar. Men hon ser detta som sitt sätt att bidra, att ge av det hon har. Och livet och rytmen i kyrkan ger henne ro. Hon får mycket tillbaka, även om det är svårt att sätta ord på det.

Ann-Britt lever nu mycket för stunden, är närvarande i nuet.

–Jag gör det jag gör, jag planerar inte så mycket framåt.

Trots att dagen i Göteborg var så fylld på alla sätt, tyckte hon det gick smidigt och fridfullt.

–Det var bra. Man bara satt och njöt. Roligt att träffa lite annat folk.

–Jag bara var.

Carl-Henrik Karlsson

I livets strömfåra finns kyrkan för att berätta om Jesus. Om ett trotsigt hopp, om människans okränkbarhet och vårt gemensamma ansvar för varandra och för världen.

Per Eckerdal, biskop

Tänk om världen var mer som ett lag.

En tillsammanshet, men också en plats för oss alla som de egna vi alla är.

För om vi alla var likadana skulle världar, människor och lag kunna andas då?

Jan Nordström

Akkas (en)visa brudar visar vägen

När Karin Olsson, ordförande för Församlingskåren i Hjärtum och Västerlanda, hälsar välkommen denna apriltkväll sitter redan brudarna på plats – laddade för att dela att det faktiskt går. Men först något om bakgrunden.

I december 2011 fick Barbro Walleenius reda på att hon fått en sjukdom som skulle påverka hennes fysiska funktioner resten av livet. Hon som tyckte att fjällvandring var att verkligen leva livet fullt ut, insåg nu att hon aldrig skulle kunna göra det mer. Det var som att Lappporten stängdes framför hennes ögon. När hon delade detta med två av sina vänner fick hon svaret:

–Såklart du skall åka, det är ju ditt liv. Vi bildar en grupp med kvinnor som ”tillsammans” blir starka.

De samlade ihop tio kvinnor, 50–65 år. Flera var mitt i en livskris, andra hade nyligen varit det och tre som var utan ”bekymmer”, däribland en sjuksköterska. De kände inte varandra och var väldigt olika, men hade nu ett gemensamt mål – fjällvandringen.

De började träffas varje tisdagskväll för att vandra och planera. Snart tog de sitt namn *Ale's fjällbrudar* och formade sitt motto: ”Se möjligheterna – inte problemen. Se det friska – inte det sjuka.”

24 h

Efter många och noggranna förberedelser var dagen inne. Ofta kändes det övermäktigt, men de pushade och peppade varandra genom att tala om att de blir starka tillsammans. Resan upp till Padjelanta nationalpark med det fantastiska Akka-massivet tog 24 timmar. Efter att med tåg passerat polcirkeln, kom

de till slutligen till Gällivare station och tog sedan bussen vidare till Ritsem. Där tog STF:s lilla båt brudarna över Akkajaure till Änonjalme sameviste. Därifrån var det två km vandring till fjällstugan med utsikt över fjällmassivet Akka – Lapplands drottning, och när man ser henne ”le upp mot himmelen” så förstår man varför, säger Barbro.

För henne är detta den vackraste platsen på jorden. Akka betyder ”äldre vis kvinna” och Barbro menar att det nog inte var någon tillfällighet att ledargåsen i Nils Holgersson fick heta Akka – den som visade vägen ...

När de kom fram blev Barbro så lycklig så hon grät. Hon trodde aldrig det skulle vara möjligt! Hon lyfter fram de andra kvinnorna och säger att det aldrig hade gått utan dem.

Kristina Nilsson badar i Kutjaure.

Iskalla dopp och brandlarm

I fjällen gjorde de dagsutflykter, tog iskalla dopp, besökte en samefamilj och åt nyrökt röding.

En kväll skulle Barbro och Carina baka bröd till kvällsmat. Även om de var trötta så märktes inte den sena kvällen av, då det i juli är ljust dygnet runt. I samband med att den goda doften av nybakat bröd spred sig, gick även brandlarmet. Inte bara i deras egen stuga, utan även i stugan bredvid, vilket fick till följd att stugvärderna kom inspringande i bara kalsongerna.

Barbro njuter i fjällen av nygräddad gaukkko med varmrökt röding.

Skjuten på tåget hem

Så kom dagen då de skulle resa hem. Med vemodet som sällskap begav de sig söderut. På tåget skulle de fira med champagne, men korken flög iväg så att den träffade Barbro som nog var både trött och lycklig efter fjällvandringen. Just då kom några ungdomar förbi och efter att Barbro både hört ”skott” och blivit träffad av korken, utropade hon:

–Mamma, de skjuter på mig.

När de kommit hem till trakterna kring Ale, satte de upp ett nytt mål – att komma till fjällen en gång till. Och iväg kom de. Denna gång till Abisko, varifrån de gjorde dagsutflykter. Ena dagen lite längre och andra dagen lite kortare för att vila upp sig. Denna gången besteg de Nuolja som ligger 1169 m över havet. Det var så tungt, så Barbro berättar att hon kröp sista biten. Men upp kom hon.

Församlingsaftonen avslutades med en aftonbön som anspelade på det som ”brudarna” hade delat. Bibeltextern var från när Jesus tog med sig några av sina vänner upp på ett högt berg för att där visa sig för dem. Och när de kom ner från berget var de inte riktigt desamma. Något hade hänt. Något som de dels fick dela med sig av till andra, dels bära själva i sina hjärtan.

Carl-Henrik Karlsson

Tror på Kyrkan trots allt

En strålande dag i början av maj gjorde Fuxerna-Åsbräcka församling sin årliga helsöndag som man kallar Söndag X-large.

Dagen inleddes med högmässa i Fuxerna kyrka, där man denna dag även kunde bli smord med invigd olja i pannan med bön om läkedom.

Efter högmässan åkte vi buss till Åh stiftsgård utanför Ljungkile, där vi bjöds på god mat och näringsrik gemenskap.

På den korta vägen från matsalen till Åh kyrka, var det tipspromenad med frågor och musikslag om psalmförfattaren Lina Sandell.

Comeback

–Jag tror på Kyrkan!

Pastoratets tidigare pastorsadjunkt Fredrik Norberg, som numera bor i Vadstena, inledde sitt föredrag med de orden.

–Varje gång vi firar högmässa säger vi faktiskt detta, när vi bekänner vår kristna tro med trosbekännelsens ord.

Är det inte Gud man tror på?

–”Tron är hjärtats förtröstan på Gud”, sa min lärare i kristen troslära i Lund. Kyrkan är väl inte en Gud? Kan man då tro på den? Det beror på ...

Vi äger den inte

–Denna Kyrka är Kristi kyrka. Vi är som kristna, av Guds nåd och genom dopet, medlemmar i Kristi kyrka.

Vi äger den inte. Kristus äger henne. Hon är Herrens. På grekiska säger man *kyriakos* om ”det som tillhör Herren”. Det är därifrån svenska ordet ”kyrka” kommer från. (Annars heter kyrka på grekiska och latin *ekklesia*).

–I Kyrkan samlar Gud alla kristna genom dopet och där möter Han oss i sitt Ord och i sakramenten. Alltså är Kyrkan både himmelsk och jordisk. Här möts verkligen himmel och jord.

Gudsfolket

–Kyrkan hade sin motsvarighet också i Gamla testamentet: *qahal*. ”Den stora församlingen”, Gudsfolket eller Guds Israel. Utvalda att fira gudstjänst – att tjäna Gud.

Kristus här och nu

–Vid prästvigningar i Svenska kyrkan inleder man med orden: ”Kyrkan är Kristi kropp. Ett tempel av levande stenar, där Kristus är hörnstenen”. Paulus skriver i Romarbrevet 12 att Kyrkan är Kristi kropp. Jesus är huvudet för Kyrkan. Och vi är genom dopet infogade i den kroppen som lemman. Detta är den största anledningen till varför vi kan säga att vi tror på Kyrkan – eftersom denna på ett mystiskt sätt är Kristi kropp på jorden.

Efter föredraget blev det kaffe och kaka innan bussen skulle gå.

En hel dag med en hel del att smälta.

Carl-Henrik Karlsson

Pilgrim på väg

Bo Björklund berättade på en gemenskapsträff i Fuxerna församlingshem om pilgrimsvandring. Han började att tala om sin egen väg till legendariska Santiago de Compostela i Spanien, men framförallt om nyinrättade leden från Göteborg till Lödöse, som snart kommer fortsätta via Göta, Lilla Edet, Hjärtum och vidare norrut med sikte mot Nidaros (Trondheim).

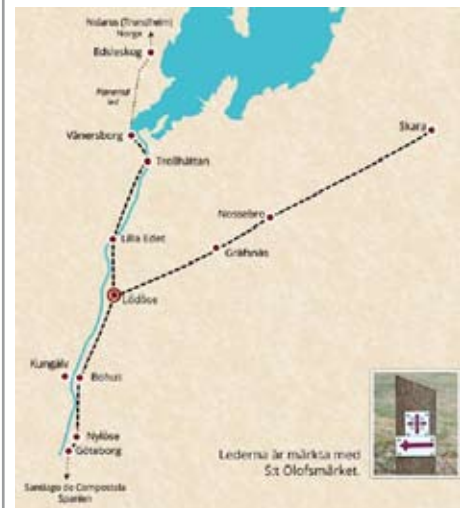
Men även en förgrening i Lödöse upp emot Skara.

Bo berättar att Lödöse var en viktig knutpunkt under medeltiden. Staden var då dubbelt så stor som Skara.

I Lödöse låg S:t Olofs kyrka och de märken som leden har är just Olofsmärket.

Sankt Olof var kungen som högg av hedendomen i vårt land, och därför är Olofsyxan den symbol som många pilgrimer bar. I Lödöse har man hittat en gjutform just för tillverkning av Olofsyxan. Det tyder på att Lödöse var en viktig knutpunkt även för pilgrimer.

Kopplingen till Sankt Olof är i våra trakter tydlig genom S:t Olofs källa i Västerlanda, vilken har en egen pilgrimsled – från källan i Källseröd (nära Thorskogs slott) till Västerlanda kyrka.

AV-SLUTAR GAMLA TESTAMENTET	FOLKET	TIDIG RIT	JÄTTE ATT DODA EN DRAKE	↓	VALL-FÄRDAR		
		SAM-MAN-FOGA	→				
↓							
VILL TÄV-LANDE VINNA							
INDI-VIDUELL MÄN-NISKO-HJÄLP			SLUTER OCH BRYTER	DUK UR BRUK			
↓							
BARNDOMENS VAR SO-LIGARE ?	→			↓			
HUVUDPERSON I BOK AV BUNYAN	↓	BLIR REGLAD	HAR SITT SEGEL	BRIESE VI SETT PÅ BIO SKARPA	VARG I ... AR FREDLÖS	NYTTA	
VÄTE	BETRÄF-FANDE	↓	↓	↓	↓	↓	
↓							
ÅTSKILLIGA PÅVARNS NAMN			VILL INTE TRILSK TANKA	↓	ÄNGLA-STADEN	DEN ÄKTA HÄLFTEN	
VISKA	KARONS-MYNT		LÄSA INTENSIVT				
↓			LEDS AV ZUMA	KÄND HELMUT			
HJÄLP		ÄR NATT-VARDEN					
RUBEL-DEL		VIKT					
↓			FLOD-BÅTS-SKEP-PARE		FÖR-LORADE TRON	HATTA	SKÅRA
↓							
PSALMEN				GUDOM-LIG PERSON-DATOR			
GUD, DITT FOLK ÄR VANDRINGSFOLKET. SJÄLV DU MITT IBLAND OSS GÅR. DU OSS LEDER, DU OSS STÄRKER, NÄR VÅR VÄG BLIR ____ ____ ____ .		YTTERR-ROCK					
		VILL VI FÅ EN ANDRA				JOK F32	

Skicka in din lösning senast 1 juli till församlingsbladet Maria, Fuxernavägen 10, 463 33 Lilla Edet.

Vi lottar ut tre böcker eller CD som pris.

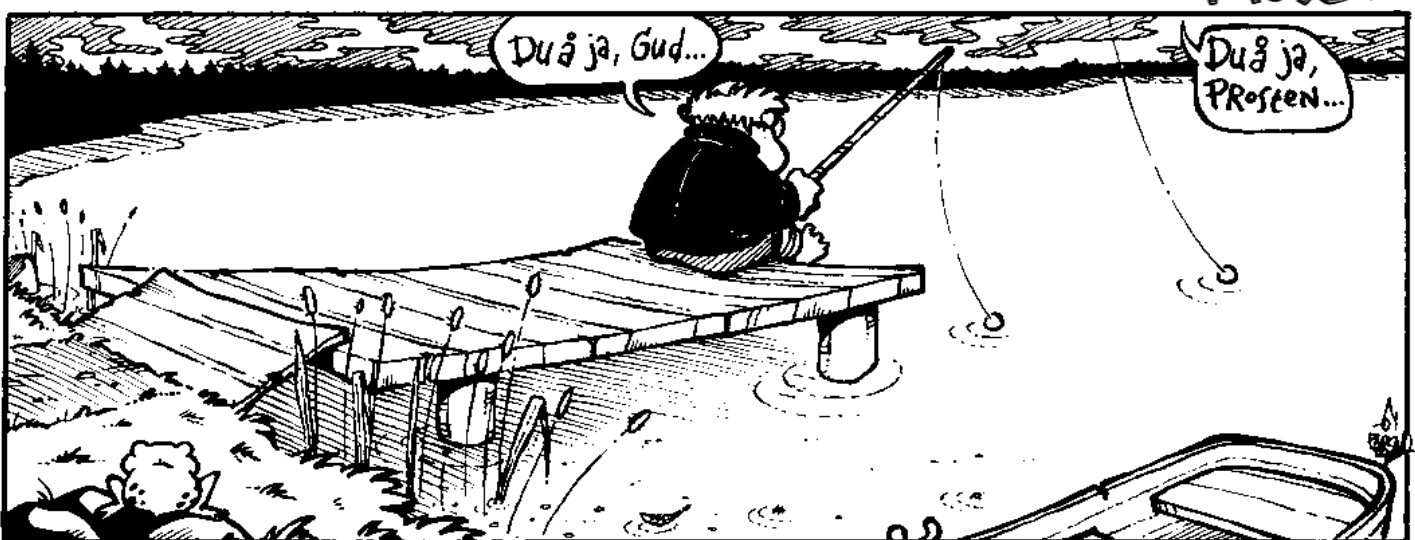
Namn.....

Adress.....

Korsord

Korsordsvinnare för förra numret blev Laila Onsdal, Björn Corneliuson och Ulrika Paalberg. Tio svarade att orden i psalmen var "krafter blomma".

"Prösten"

Tack, Kai!

Kai Larsen har slutat som församlingspräst i Västerlanda och Hjärtums församlingar. Kai anställdes i november 2006 med huvudsakligt ansvar för Västerlanda församling, ett ansvar som de senare åren också omfattat Hjärtums församling och Djurhults kapell.

Vi vill nu tacka Kai för den tid som han betjänat församlingarna och för allt det engagemang han har lagt ner i sin tjänst, inte minst som förkunnare och själavårdare.

Till Kais initiativ hör också pilgrimsleden mellan S:t Olofs källa i Västerlanda och Västerlanda kyrka, som på ett så tydligt sätt anknyter till den gamla pilgrimsleden mellan Lödöse och Nidaros (Trondheim).

För Lilla Edets pastorat

Mikael Isacson

Kyrkoherde

Foto från mottagningen 2006 i Västerlanda kyrka. Kai predikade om mässfirandet som församlingens hjärtslag.

Gravstenar

Vi gör nu en översyn av alla gravstenar för att se att de står säkert.

Mer info på [webbsidan](#).

För de gravar som är berörda och har registrerade gravrättsinnehavare, kommer vi att informera även per brev.

Konfirmand 2014–2015

Vi startar i september,
men skicka in
intresseanmälan
redan nu på:

[svenskakyrkan.se/
lillaedet/konfa](http://svenskakyrkan.se/lillaedet/konfa)

Gudstjänstgrupper i Hjärtum

Vill du vara med och
göra gudstjänst?

Kom till Hjärtums
församlingshem
18 augusti kl. 19.

Alla är välkomna,
oavsett var
man bor.

Lilla Maria

– kalendern för dig som vill veta
var det händer när det händer

Lilla Maria ges ut varje månad av Svenska kyrkan i Lilla Edet och finns att hämta i de olika kyrkorna.

Prenumeration via e-post (pdf):
lillaedets.pastorat@svenskakyrkan.se

Beställning av aktuellt nummer,
ring expeditionen, 0520–49 47 00.

juni 2014 Svenska kyrkan

Lilla Maria

flyttöppelstaketer för Hjärtum, Västerlanda och Färentuna-Årbäckens församlingar

Vägkyrka Västerlanda

14 juli–27 juli kl. 13–18. Andakt kl. 15. Visning. Servering. Hantverksutställning och försäljning.

Vägkyrka Hjärtum

30 juni–13 juli, kl. 13–18. Andakt kl. 15. Visning. Servering. Hantverksutställning och försäljning. Hembyggs museet öppet.

Hjärtum

Söndagar
gudstjänst
kl. 10.

Djurhult

En söndag
i månaden
gudstjänst kl. 16.

Västerlanda

Söndagar gudstjänst
kl. 12. Torsdagar
mässa kl. 19.

Åsbräcka

En söndag i
månaden
gudstjänst kl. 18.

Fuxerna

Söndagar högmässa
kl. 10. Onsdagar
mässa kl. 18:30.

Barndop

HJÄRTUM

Född 130930 Tommie Jesper
Hallikainen, döpt 140302 i
Fuxerna kyrka

Född 131201 Noah Anton
Abrahamsson, döpt 140406 i
Fuxerna kyrka

Född 140122 Singoalla Linda
Rapunzel Kindgren, döpt 140413 i
Hjärtums kyrka

Född 140210 Oliver Christoffer
Sävhave, döpt 140503 i Upphärads
kyrka

Född 070425 Alva Agneta Jeanette
Milvind Moskajärvi, döpt 140503 i
Fuxerna kyrka

Född 140125 Devin Eric Tapio
Moskajärvi, döpt 140503 i
Fuxerna kyrka

FUXERNA-ÅSBRÄCKA

Född 131106 William Daniel
Persson Lindblad, döpt 140209 i
Fuxerna kyrka

Född 130809 Theodor Patrik
Machacny Eriksson, döpt 140216 i
Fuxerna kyrka

Född 131115 Bengt Oliver Uno
Svensson, döpt 140316 i
Fuxerna kyrka

Född 131107 Lucas Sebastian
Johannes Aarrepalo, döpt 140330 i
Fuxerna kyrka

Född 131201 Tove Aurora Samuelsson,
döpt 140420 i Fuxerna kyrka

Född 131205 Alette Sandra Määttä,
döpt 140427 i Fuxerna kyrka

Född 131128 Leo Loke Salomonsson,
döpt 140223 i Fuxerna kyrka

Född 130625 Bianca Denize Holmblad,
döpt 140511 i Fuxerna kyrka

VÄSTERLANDA

Född 131022 Lilly Marielle Källberg,
döpt 140216 i Västerlanda kyrka

Född 130306 Jasmine Lene Danielle
Voetmann, döpt 140222 i Fresta
kyrka

Född 131222 Sancte Lexus Wilde
Lindh, döpt 140322 i Västerlanda
kyrka

Född 131213 Astrid Mikaela Johanna
Lilleeng, döpt 140413 i Västerlanda
kyrka

Född 140328 Sigrid Louise
Johansson, döpt 140511 i
Västerlanda kyrka

Bevara dessa barn i ditt förbund.

Foto från dopet kan skickas till
carl-henrik.karlsson@svenskakyrkan.
se för publicering i församlingsblad
och på hemsida.

Personalhörnan

Vem är egentligen Katarina Johansson?

Jag jobbar som lokalvårdare i Fuxerna församlingshem och som inre vaktmästare i kyrkorna. Och hjälper Antonie med en barngrupp i Hjärtum på tisdagseftermiddagarna.

Jag har jobbat som vaktmästare i ett och ett halvt år nu, i alla kyrkorna i pastoratet. Det är härligt att vara delaktig vid bröllop och dop. Man träffar många underbara människor. Jag har också hand om högmässan på söndagarna i Västerlanda kyrka.

På min fritid är jag med min familj och vänner, bl.a. mitt barnbarn Alexander som precis har fyllt ett år. Det är härligt att vara farmor, det är livets efterträtt. På ledig tid åker vi gärna ut med vår lilla husvagn. Broderi och läsning hinns också med varje dag.

Dela din dikt

Sommarkyrka Fuxerna
mån-fre kl. 13-16,
23 juni-6 juli.

Hembakat. Andakt kl. 15.

Vi lyssnar, läser och
delar dikter som betyder
mycket för oss.

Skicka in en dikt som
betyder mycket för dig,
eller kom med den till
gudstjänsten söndag 15/6.

Livet går vidare

Nu är det sommar igen, med allt vad det innebär av glädje, förväntan, vila och allt annat som sommaren innebär. Men som alla andra somrar kommer även den här att så småningom övergå i höst och vinter. Dag läggs till dag, sommar på sommar. Glädjeämnen och sorger blandar sig om vartannat efter att tiden går. Livet går vidare, hela tiden.

Googlar man på just den frasen får man 1 520 000 träffar. Några av dem rör två filmer med denna titel. Många andra är bloggar som skrivs av mer eller mindre trasiga

människor som livet på olika sätt farit hårt fram med. Ändå anar jag att det bakom många av dessa levnadsöden ändå finns en stor vilja att kämpa vidare, att inte ge upp även om det är svårt. Trots att man själv eller de som man älskar blir sjuka, arbetslösa, dör ...

Är det onda som händer oss något ont, meningslöst som man helst skall springa och gömma sig ifrån? För oss kristna är det inte så. Inte så att vi söker eller på något sätt skulle längta efter lidande eller det som är svårt och jobbigt. Men vi vet att vi inte lider ensamma. Jesus tog på sig all världens ondska, all världens synd och skuld när han led på korset. Det är därför som hans lidande är det yttersta lidandet. Inte korsfästelsen i sig (även om det är ett av de grymmare sätt som vi människor hittat på för att ha ihjäl varandra på) utan för att han bar allt. Även mitt lidande bar han. Då kan vi förstå att vårt lidande inte är meningslöst. Han gör det meningsfullt.

Det är här vi har vårt hopp. Att en dog för alla. För att vi skulle ha liv, och liv i överflöd i honom. Så livet går vidare, även efter döden. Vi behöver inte stoiskt finna oss i det som är svårt. Vi får be honom att bära allt med oss och be honom om att han låter livet gå vidare, ända in i evigheten.

Det finns en underbar historia om en person som ser tillbaka på sitt liv som en lång sandstrand. Personen ser både glädje och sorg. Och i sanden två par fotspår. De egna fotspåren och Jesus fotspår. Men under de svåra perioderna var det bara ett par. Personen frågar varför Jesus inte gick med när det var som tyngst. Då svarar Jesus: "Mitt älskade barn, spåren du ser är mina. Jag bar dig när du själv inte orkade gå".

Lars Nordblom är komminister i Hjärtum, Västerlanda och Fuxerna-Åsbräcka.

”
Vi vet att vi
inte lider
ensamma